

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๔

เห็นอาหารเหลือเพื่อแล้ววิตก

เมื่อวานนี้ทองคำได้ ๓ บาท ๓๖ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๑๐๐ ดอลลาร์

เห็นอาหารบิณฑบาตเหลือเพื่อ ๆ นี้ทำให้สะดุ้งย้อนหลัง ๆ อยู่ตลอด อันนี้มันก็ไม่จี๊ดจางเหมือนกันนะ เห็นอาหารเหลือเพื่อ ๆ กับความอดอยากขาดแคลนด้วยการเสาะแสวงหาเองพอใจเองของเรา มาเห็นความเหลือเพื่อนี้ก็ทำให้วิตกไปถึงพระถึงเณร คือสงสารพระ เอาอาหารเอาอะไร ๆ ไปถวายพระ อันหนึ่งสงสาร อันหนึ่งวิตกวิจารณ์ห่วงใยพระ ถ้าฉันแบบลืมหืม และส่วนมากจะลืมหืม มีอะไรมามากมันก็ลืมหืม คือลืมหืมพาเพลิน ตาก็อันนั้นดี ลืมหืมก็อันนี้ร้อย เพลิน ๆ ฟาดเข้าไปท้อปอง พอท้อปองเสร็จแล้วคว้าหาหมอนเลย ภาวนาไม่เป็นท่าเข้าใจไหมละ นี่เป็นห่วงอย่างนี้ ที่จะรู้จักประมาณนี้ต้องบังคับจริง ๆ ไม่บังคับจริง ๆ มันจะรู้จักประมาณความพอดีในการขบการฉันของตัวเองไม่ได้ มันจะเพลินพอเห็นอาหารการกิน มันหากเป็นของมันเองนะตำหนิใครไม่ได้ มันหากเป็นธรรมชาติของมันอย่างนั้น นี่เป็นธรรมดา

ถ้ามีธรรมเครื่องคุ้มครอง มันเห็นอะไรบีบมันจะวัดกันเทียบกันทันที ๆ อันใดควรไม่ควรกับธรรม ๆ ไม่เหมาะกับธรรม ไม่ควรกับธรรม เพราะธรรมนี้ละเอียด ถ้าไม่เหมาะแล้วตัดออก ๆ เอาแต่พอเหมาะเพื่อความเพียร ธรรม วิริยธรรม นี่ละที่ทำให้อดคิดไม่ได้นะ ตั้งแต่วันเริ่มออกปฏิบัติเอาจริงเอาจังขึ้นเวทีแล้ว มันได้ทราบทุกสิ่งทุกอย่างบนเวที คือระหว่างกิเลสกับธรรมพัดกัน แล้วมีอะไรเป็นเครื่องสนับสนุน มีอะไรเป็นเครื่องตัดทอนมันก็มีอยู่ในนี้ อาหารการกินทั้งสนับสนุนทั้งตัดทอนความเพียรด้วย จึงต้องได้พิจารณา

อันนี้ก็มาระลึกถึงปีนั้นย้อนมาจำพรรษาที่วัดหนองผือ เพราะเราตั้งใจแล้วลงจากวัดดอยธรรมเจดีย์ ก็มาพักอยู่ที่วัดสุทธาวาสเพียง ๒ คืน แล้วจะออกเดินทางไปจำพรรษา อ.วาริชภูมิ บนภูเขา เรียกว่าหมายตาไว้เรียบริ้อยแล้วภูเขานี้ในถ้ำนั้น ออกจากนี้จะไปจำพรรษาที่นั่น จึงได้เดินทางไปค้าง ๒ คืนกับท่านเพ็งนี้แหละ ธรรมเพ็งวัดถ้ำกลองเพลนี้ ท่านเพ็งไปด้วย กะว่าจะจำพรรษา ๒ องค์คิดไว้ พอให้สบาย ๆ สักหน่อย ปี ๙๓ วันแรม ๑๔ ค่ำเดือนหก พอวันแรม ๑๕ ค่ำไปลงอุโบสถที่วัดดอยธรรมเจดีย์เสร็จแล้วก็มาวัดสุทธาวาสตอนบ่าย ๆ วันนั้น มาค้างที่นั่น ๒ คืนจากนั้นก็ออกไปโน่น

แล้วก็บันดลบันดาลบุญคุณของพี่น้องชาวหนองผือนี่ลึกลับซึ่งมากนะ เราไม่เคยลืมหืมพระนี่เท่าไร ๆ พุดไม่อืมปากเรา มันสด ๆ ร้อน ๆ มันถึงใจ หลังกาเรือนถามเขาแล้วดูว่าประมาณ ๗๐ หลังกาเรือน พระนี่ไปเท่าไร ๆ ไปหนองผือ ตั้งแต่วันเริ่มพ่อแม่

ครูจารย์ก้าวเข้าสู่วัดหนองผือ พระเณรนี้รู้ม ๆ ตลอด ท่านเองท่านก็หนักใจรำคาญ เพราะท่านไม่เคยยุ่งเหยิงวุ่นวายกับพระกับเณรอย่างนั้น แต่ท่านก็ทนเอา เมื่อรับเข้ามา ท่านเดินทางมาจากบ้านนามน บ้านโคกนามน เดินด้วยเท้านะ เดินทางสองสามคืนมาถึงหนองผือ เมื่อท่านตกลงแล้วเขาก็ไปรับท่านมา มันไม่มีอะไรเรื่องถนนหนทาง อย่าไปถาม มีแต่ทางตันตันไปตามป่าตามเขาไปอย่างนั้น ซอกแซกไป ทางคนพอไปได้เท่านั้น บ้านนามนก็ตัดมาทางนี้เข้ามาหนองผือ มาตามป่าตามเขาไม่ได้มาทางเมืองนะ ตัดมา มานั้นท่านมาจำพรรษาที่นั่น

พระเณรนี้มากมาย ตอนที่ท่านเข้าหนองผือท่านเข้าก่อนเรา เรายังเที่ยวอยู่ในป่า นะ แต่ก็ทราบญาติโยมทางหนองผือไปรับท่านมา เราก็อ่านเวลาอันสมควรแล้วเราก็จะเข้าไปหนองผือเลยทีเดียว ไปพระเณรก็แน่นอนอยู่แล้ว เราก็คิดทั้งเรื่องของท่าน ที่ท่านชอบสงบสันต์นี้เป็นนิสัยจริง ๆ ฝึกลึกมากนะพ่อแม่ครูจารย์มันนี่ คิดดูซิว่าตั้งแต่เราก้าวเข้าไปอยู่กับท่านจนกระทั่งวันท่านจากไป เราไม่ได้มีข้อใดเลยที่จะตำหนิท่านอย่างนั้น ไม่ถูกไม่ดี ไม่เคยมีเลยนะ เห็นไหม ถึงใจไหม การตำหนิก็ดี การชมก็ดี ต้องเอาแบบเอาฉบับออกดีออกชม ไม่ใช่ชมแบบสุ่มสี่สุ่มห้า ท่านฝึกพลาดตรงไหน ๆ ไม่มีเลย เก็บหอมรอมริบหลักธรรมหลักวินัยไม่ให้เรื้อราดไปไหนเลย นั่นเป็นยังไง สงวนมากไหม นั่นละธรรมในหัวใจท่านมีคุณค่า ทุกสิ่งทุกอย่างมีคุณค่าไปตาม ๆ กันหมด เพราะออกจากหลักใหญ่คือธรรมที่ท่านทรงไว้ในหัวใจของท่าน แล้วแต่ไหนแต่ไรท่านก็เป็นอย่างนั้นตลอดจนกระทั่งท่านจากไป

เราไม่เคยเห็นเลยจริง ๆ ว่า เราได้ตำหนิท่านตรงไหนว่าท่านทำไม่ถูกตามหลักธรรมหลักวินัย เพราะต่างคนก็ต่างเรียนมาแล้วก็รู้ นี่ละจึงว่าเทิดสุดหัวใจเลย สุดหัวใจสุด ๆ ร้อน ๆ ตลอดมา ที่นี้เวลาท่านอยู่ท่านอยู่อย่างนั้นแหละ ไปอยู่ในป่าบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ ท่านไม่ไปหาอยู่หมู่บ้านใหญ่ นะ บ้าน ๕-๖ หลังคาเรือน ๗ หลังคาเรือน วันหนึ่ง ๆ พอฉันยังธาตุยังขันธให้ไปเท่านั้น ท่านอยู่ด้วยความผาสุกในระหว่างขันธกับจิตที่เป็นไปด้วยความสงบสันต์เท่านั้น นี่ละวิหารธรรมที่ท่านอยู่ ท่านไม่เอาอะไรท่านปล่อยหมดทุกอย่าง เหลือแต่ธรรมสง่างามครอบโลกธาตุในหัวใจของท่าน ท่านอยู่กับอันนี้สบาย และอันนี้เหมาะสมกับความเป็นผู้ผู้เดียว ไม่ยุ่งกับอะไรเลย อันนี้ก็ทนไม่ไหว เพื่อนฝูงก็เข้าไปเกี่ยวข้องท่านตลอดมา ท่านก็ปิดออก ๆ อยู่ตลอด

ที่นี้เวลาก้าวเข้ามาหนองผือนี่ พระเณรรูมละซิ นี่ตอนสุดท้ายท่าน เราก็คเคยเห็นอยู่กับท่านก็เคยอยู่ เคยเห็นท่านแล้วท่านอยู่ยังไง แล้วทราบประวัติของท่านก็ทราบมาตลอด ท่านอยู่โดดเดี่ยว ๆ อย่างนั้น ที่นี้เวลาเข้าไปหนองผือนี่พระเณรยั่วเย้า ๆ ประชาชนญาติโยมทั้งผู้หญิงผู้ชายปีแรกดูจะไม่ได้ทำงานทางบ้านเจ้าของแหละ พี่น้อง

ชาวหนองผือจะวิ่งเต้นตั้งแต่เรื่องของวัดของวา ผู้ชายวิ่งจัดที่พักที่อยู่ กระทบกระแต็บร้านนั้นร้านนี้ ทางจงกรมจงเก็มให้พระ พระก็รุมเข้าไป ฝ่ายผู้หญิงก็ต้องวิ่งเต้น ขวนขวายหาอาหารการบริโภค สำหรับใส่บาตรวันพรุ่งนี้เช้า ๆ เป็นประจำ พวกนี้ก็ไม่ได้อยู่ พวกผู้ชายก็วิ่งไปในวัด เหมือนหนึ่งว่า ปีที่เราไปอยู่ปีแรกนั้นเป็นปีที่พี่น้องชาวหนองผือนี้นักมากที่สุดในที่สุด เราฝังลึกนะฝังใจ

เพราะฉะนั้นไปอยู่ที่ว่าจงแล้วที่ที่จะไปจำพรรษาอยู่ถ้าอะไรทางวาริชภูมิ เพราะเราเคยไปอยู่แล้ว เหมาะสมดี เราจะไปจำพรรษาที่นั่น จึงได้โดดมาละซี มีโยมบ้านแฉะนั่นแหละทางจากวาริชภูมิไปบ้านตาดกวาง ไปที่เราจะจำพรรษาอยู่นั้น โยมคนนี่แกลเคยไปมาหาสู่วัดหนองผือเสมอแกลก็มาเล่าให้ฟังว่า โอ๊ย นำสงสารชาวบ้านหนองผือ แกลก็เล่าตามประสาของแกล แกลไม่ได้นึกได้คิดว่าเราจะคิดอย่างไร เราก็มืด

แกลก็เล่าของแกลให้ฟังถึงสภาพของหนองผือ แต่ก่อน โอ๊ย พระเหลืองอร่ามไปหมดเต็มวัดเต็มวา นี่ผมไปมาได้สองวันนี้ เวลานี้ประหนึ่งว่าวัดร้าง ประชาชนญาติโยม ยุบยอบไปหมดทั้งบ้าน ประหนึ่งว่าบ้านร้าง เพราะไม่เคยเห็นเป็นอย่างนั้น ตั้งแต่สมัยพ่อแม่ครูจารย์ยังอยู่ที่นี่ ไม่ว่าที่ไหนครีกครั้นไปหมดด้วยบุญด้วยกุศลผลทาน วิ่งเต้น ขวนขวาย เวลานี้ยุบยอบไปหมด ในวัดก็มีหลวงตาอยู่ ๒ องค์ ๓ องค์ พระเณรอื่นหมด ไม่มีเหลือเลย เหมือนหนึ่งว่าวัดร้าง ครั้นมาทางบ้านก็ยุบยอบกรอบเกรียมไปหมด

แกลก็เล่าของแกลไปธรรมดา เราฟังอย่างถึงใจนะ ทางนี้ก็กระเทือนใจ โอโฮ พี่น้องชาวหนองผือนี้นับบุญคุณต่อพระเณรขนาดไหน ๆ รวมอยู่นั้นหมด เลี้ยงดู แต่ก่อนไม่มีตลาดนะ นี่ที่น่าเห็นใจมาก ถ้ามีตลาดลาดเลพอจับพอจ่ายสิ่งของมาได้ก็พอทำเนา นี่ไม่มีเลยจะว่าไง หาดด้วยฝีมือเจ้าของ หาดด้วยมือเจ้าของ วิ่งเต้นขวนขวายหาได้มาอะไร ๆ ก็มาใส่บาตรหมดนั่นแหละ เจ้าของดูน่าจะไม่กินท่านะ ขอให้ใส่บาตรก็พอ ด้วยความภาคภูมิใจของพี่น้องชาวหนองผือทั้งฝ่ายผู้หญิงผู้ชายทั้งบ้านว่านั่นเถอะนะ

ตั้งแต่เข้าผู้ชายไปวัดแล้วไม่ได้กลับมาละนะ ทำที่นั่นที่นี้ร้านเล็ก ๆ นั่นแหละเป็นแคร์เล็ก ๆ เพราะพระไปมาก ๓๐-๔๐ องค์ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยมีพระ นั่นซีมันก็นักมากละซี ทั้งจะทำทางจงกรม ทั้งจะทำที่พักให้พระองค์นั้นแล้วองค์นี้ ประชาชนฝ่ายผู้ชายไม่ได้กลับบ้านละ คำถึงกลับ ทางฝ่ายผู้หญิงก็วิ่งเต้นทางบ้านทางโน้น เพื่อหาอาหารบิณฑบาตใส่บาตรถวายพระตอนเช้า เพราะพระมีจำนวนมาก นี่จึงว่าในปีแรกที่อยู่อยู่นั้นเป็นปีที่หนักมากสำหรับพี่น้องชาวหนองผือเราละ ประหนึ่งว่าไม่ได้ทำงานส่วนตัวเลย วิ่งเต้นกับวัดกับวา

เวลาท่านจากไป โอโฮ ร้องห่มร้องไห้หน้าสงสาร นั่งประนมมือเป็นแถวอยู่ข้างทางที่ห้ามท่านออกไป เราเดินตามหลังสลตสังเวช ไม่ทราบสลตสังเวชในแง่ใดมุมใดเรา

ก็ดี เหมือนหนึ่งว่าอกจะแตกเหมือนกันเรา พอเขาเล่าให้ฟังเขาก็ไปของเขา เราไม่เคยถามแม้สักคำหนึ่งเลยนะ มีแต่เขาเล่าให้ฟัง โยมคนนั้นชื่อทิดผาน เห็นไหมถ้ามีเรื่องแล้วเราจะจำได้ปีบเลยทันทีไม่ลืมละนะชื่อคนนั้น ดีไม่ดีจะถามถึงนามสกุลเขาหนู มันจะจำได้หมดเลยถ้ามีเหตุแล้วมันไม่ใช่ความจำ มันเป็นความจริง อริยสังข์จับปู้ปเข้าในหัวใจแล้วไม่ลืม อันนี้ก็เป็นลักษณะอริยสังข์ที่เป็นห่วงใยสงสารพี่น้องชาวหนองผือ ขึ้นถึงอุทานในใจ โอ ทำไร เราก็ตั้งหน้าว่าจะมาจำพรรษา อีกไม่กี่วันก็จะถึงวันจำพรรษาแล้วทำไรนี้ เราจะอยู่ที่นี้ไม่ได้แล้ว นึกในใจนะ

แกเล่าให้ฟังจบแล้วแกก็กลับไปบ้าน เราก็ไม่พูดอะไรเลย เพราะสงสารพี่น้องชาวหนองผือ เราต้องกลับไปจำพรรษาหนองผือว่างั้นเลย บ้านนี้มีคุณค่าต่อพระเถระมากมายขนาดไหน ผิงลึกมาก คุณค่าของถ้ำนี้สู้คุณค่าของพี่น้องชาวหนองผือไม่ได้ เทียบกันทันทีเลย เราจะต้องกลับไปจำพรรษาหนองผือ เรามาเมื่อไรก็ได้ถ้ำอันนี้นะ อันนั้นมีคุณค่าขนาดไหน พอตื่นเช้าฉันเสร็จแล้วก็บอก เฟ็ง เตรียมของ บอกเลยนะเตรียมของกลับไปหนองผือเช้าวันนี้แหละ ไปจำพรรษาหนองผือ ตกลงว่าจะจำที่นี้ไม่ได้จำแล้วแหละ เอ้า ว่าไร ก็ได้ยินหรือโยมผานมาพูดให้ฟังเมื่อวานนี้ ก็นั่งฟังอยู่ด้วยกันว่าไร เตรียมของออกเดินทางเลย นั้นเห็นไหมละ ปู้ปออกเลย

เดินทางหลายคืนอยู่นะ มาเรื่อยภาวนามาเรื่อยมาถึงหนองผือ เราจำไม่ลืมนะ พอไปถึงบ้านหนองผือเดือน ๘ ขึ้น ๘ ค่ำ พอ ๑๕ ค่ำก็รวมเข้าพรรษา นี่จวนแล้วว่าจะจำพรรษาที่นี้ พอไปถึงวัน ๘ ค่ำเรื่องมันกระเทือนออกไปตามที่ต่าง ๆ อย่าง อ.พรณานิคม ที่ไหนต่อที่ไหน พระเถระก็หลังไหลมา แต่ก่อนก็มีพระอยู่ ๓ องค์อย่างว่าจริง ๆ พอเราไปที่นั่นกับท่านเฟ็ง ๒ องค์ อีกสักสามวันสี่วัน อู๋ พระเถระหลังไหลมา ๆ จนกระทั่งถึงวันเข้าพรรษาพระดูเหมือน ๒๘ องค์ นี่เห็นไหมละของเล่นเมื่อไร อุณหนาฝาคั้งเต็มไปหมดละพระ ๒๘ องค์ เฉพาะเวลาท่านจำพรรษาอยู่นั้นก็ประมาณ ๓๖ องค์ แต่ส่วนนอกพรรษาแล้วมีมากมีน้อยเรื่อยนะ ในพรรษาส่วนมากจะประมาณ ๒๕-๒๖ องค์ ท่านไม่รับมาก ก็เห็นใจท่าน นอกพรรษามากกว่านั้น ปีนั้นไปจำพรรษากันถึง ๒๘ องค์รวมแล้วนะ ส่วนญาติโยมก็รู้สึกอุณหนาฝาคั้ง

นี่พูดถึงเรื่องบุญคุณของพี่น้องชาวหนองผือ เราไม่ได้จัดจางนะ ผิงลึกอยู่ตลอดอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นพอพูดถึงว่าพี่น้องชาวหนองผือมีงานอะไร ๆ เราจะรับให้ทันทีเลย เพราะอำนาจแห่งบุญคุณนี้มันถึงใจ งานทุกครั้งที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ครูจารย์ด้วยแล้ว ผิงเลย ๆ พี่น้องชาวหนองผือก็มีงานขึ้นเรื่อย ๆ ก็สมตามศรัทธาที่มีมาตั้งแต่ต้นทางอยู่แล้ว เราก็ไปให้ทุกครั้ง ๆ งานหนองผือนี้ นี่ละบ้านหนองผือ แล้วคิดดูชิตลาดลาดไล่ไม่มี พระตั้งเท่าไร ๓๐-๔๐ บางทีนะ บางทีมากกว่านั้นก็มี ท่านเหล่านี้หามาเลี้ยงดูได้

หมดเลย ไม่มีตลาดร้านค้าที่ไหน อุตสาหกรรมการค้า ฝายผู้หญิงวังทางหนึ่ง ฝายผู้ชายวังทางหนึ่ง ทั้งปีแหละปีนั้น หนักมากทีเดียว เราไม่ลืมนะ คุณอันนี้ของพี่น้องชาวหนองผือที่ได้ฝังใจเราอย่างลึก ไม่มีวันถอนเลย ฝังลึกมากทีเดียว

นี่พูดถึงเรื่องอาหารการกิน มาหนองผือพี่น้องชาวหนองผือก็เลี้ยงดูทุกอย่างเพียงพอ อันนี้เรียกว่าอยู่ในฐานะที่เสมอพอดี ที่นี้เราก็ออยู่ของเรามาเทียบกับวัดป่าบ้านตาดละซี มันสะดวกอยู่เรื่อย มันไม่ได้คั้นนะ อันนี้อาหารที่ไหนเหลือเพื่อ ๆ เราพิจารณาย้อนหลัง โอ้ แต่ว่าพระท่านก็อุตสาหะตั้งอกตั้งใจดี ท่านไม่ค่อยจะหลงลืมตัวในเรื่องอาหารมากนัก แต่ถึงอย่างนั้นเราก็ออดไม่ได้ที่จะเป็นห่วงพระ เวลาเมื่ออาหารมาก ๆ มันจะใส่หวม ๆ ตกลงหมอนตุ้มเลย ตกลงหมอนนะ พอทางนี้ใส่เต็มเหนี่ยวแล้วก็ลงหมอนตุ้มเลย ถ้าฉันมากมันง่วงด้วย มันซีเกียดด้วย เข้าใจไหม

เราเคยหมดนะที่เอามาพูดนี้ ไม่ใช่ไม่เคย ทดสอบทุกอย่างเพื่อหาบรรพชาธรรมเข้าสู่ใจ วิธีการต่าง ๆ สะสางหาทุกด้านทุกทาง หายึดหาเกาะที่ไหนว่าเหมาะสมแล้วจับบีบ ๆ เลย ไม่ได้เพ่นพ่านนะ หาหลักจริง ๆ ที่นี้เวลาไปอยู่ในป่าในเขา เราไม่ได้ตำหนิใครนะ ก็เป็นความสมัครใจเราเอง บ้านไหนบ้านใหญ่เราไม่ไปอยู่ พอไปพักนอกบ้านเท่านั้นเขารูมา โอ๊ย บ้านนี้ไม่เป็นท่าแล้ว คือเขาจะมากวนเข้าใจไหมล่ะ เราไม่สนุกภาวนา บ้านนี้ไม่เป็นท่าแล้ว พอเห็นเราไปพักอยู่นอกบ้าน เขารูมออกไปถามข่าวถามคราวจะไปไหนมาไหนยังงี้ เรารู้แล้วบ้านนี้ไม่เป็นท่า พอเขามาก็บอกว่ามาพักที่นี้แล้วจะไปที่โน่น บ้านนี้เลยจะไม่พัก มองดูคน คือมันกวนธรรมนะ

ที่นี้ไปหาบ้านสามสี่หลังคาเรือนห้าหลังคาเรือน ส่วนมากเราจะไปอยู่กับพวกโซ่พวกข่าอยู่ในภูเขา ภูเขาหนา ๆ นี่เราอย่าเข้าใจว่าไม่มีบ้านนะ มีเป็นแห่ง ๆ ห่าง ๆ สามสี่หลังคาเรือน นั่นละไปอาศัยกับเขา ที่นี้เวลาเราไม่ฉันก็วันนี้ก็ไม่ได้เห็นเขาละ เขาไม่ได้มา เราก็ออยู่ของเราไม่ประสงค์ใครทั้งนั้น ภาวนาตลอด อาหารบิณฑบาตส่วนมากจะได้แต่ข้าวเปล่า ๆ มาฉัน ข้าวเปล่า ๆ จะฉันมากแค่ไหน ฉันไปสักเดี๋ยวก็อิ่ม นั่นละพอแล้ว ที่นี้ผลของการฉันน้อยอาหารน้อยผลของมันเป็นอย่างงี้ ความง่วงเหงาหาวนอนไม่ค่อยมี ยี่งอดอาหารไปแล้ว ความง่วงเหงาหาวนอนไม่มี นั่นมันเห็นผลไปอย่างนี้ การภาวนานั่งนี้ไม่ว่าจะเป็นสมาธิ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านปัญญา แนวด้วยกันทั้งนั้น นั่งสมาธิเป็นเหมือนหัวตอ ไม่เอนไม่เอียงไม่สัปหงกงก้งัน จิตแน่ว นี่ผลมาจากอาหาร

ถ้าฉันกับมาก ๆ มันง่วงนะ ถ้ามีแต่ข้าวเปล่า ๆ ไม่ง่วง มันก็เห็นชัดเจน อาหารก็ได้บ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างนั้น มันเคยเสียพอนะ หาอย่างนี้ ไม่ได้ตำหนิใครเราหาอย่างนี้ ไปที่ไหนหรือเราเห็น แต่การภาวนาไม่เป็นท่าซิ มันต้องหาที่อย่างนั้น เวลาไปอยู่ที่ไหนถือการภาวนาเป็นหลักใหญ่ นะ อะไร ๆ จะต้องบวกเข้าไปหาภาวนา ถ้า

ภาวนาไม่ดี อาหารชนิดไหนไม่ตัดต้ออก ๆ นั้นระวังตัว มันเป็นอย่างนั้น ที่นี้มันดีด้วยวิธีการนั้น เราจะไปหาวิธีการใดให้ดียิ่งกว่านี้ไม่ได้ เรายังต้องหาด้วยวิธีการนี้ นั้นนะมันบังคับเจ้าของนะ

ไอ้เรื่องหิวเรื่องโหยเรื่องอยากมันอยากด้วยกันแหละ มันอยากมีสลิปปากสลิปท้อง มันไม่พอกิน เคี้ยวก็ไม่พอกี้ยว ทางนี้ก็ให้มีปาก ทางนี้ให้มีปาก ข้างหน้าข้างหลังให้มีปากหมด ท้องให้มันป่องรอบ ๆ เปิดทางไว้หมด อาหารประเภทไหนให้ไหลเข้ามา ๆ นี่ความอยากเข้าใจไหมมันอยากอย่างนั้น แต่ธรรมะนี้ปัดต้อออก ๆ จะให้ออกให้เข้า เฉพาะช่องทางที่เป็นธรรม ๆ อันไหนที่ไม่เป็นธรรมเป็นเรื่องของกิเลสจะออกจะเข้าตีหัวเราแล้วปิดไว้ ๆ ช่องไหนเป็นช่องทางที่จะออกตีกิเลส เปิดให้ ๆ

ที่นี้ช่องทางที่เปิดให้มันเป็นช่องทางที่ตัดตัดขัดสน อด ๆ หิว ๆ ละซี ธรรมออกช่องนั้น กิเลสออกช่องหุหุหุหุฟุฟุ ฟังกินทั้งสัพพายไสยาม ทางนี้ก็กิน ทางนี้ก็คว่ำไสยามเรื่อยเคี้ยวเรื่อย เดินจงกรมไปเรื่อยเคี้ยวเรื่อย ๆ นี่เป็นทางของกิเลส ไปทางนั้น ยืนนิ่งแต่ปากไม่นิ่งมันจับ ๆ นี่ปากของกิเลสเข้าใจไหม เอา เทียบนะ เราพูดถึงเรื่องการฝึกกรรมฐานตัวเอง เวลาไม่ฉันจ้งหันนี้ความว่างไม่มี กลางคืนนั้นนอนประมาณ ๒ ชั่วโมงเท่านั้นแหละ มันไม่ว่างนะ พอเคลิ้มหลับไปพอตื่นขึ้นมาพอแล้วนะ ธาตุชั้นธก็พอ ทุกอย่างก็พอ ความเพียรนี้ฟุ้ง ๆ

นี่ละธรรมะเจริญรุ่งเรืองภายในหัวใจด้วยความอดอยากขาดแคลนทางธาตุทางชั้นธอาหารการกิน มันเห็นอยู่อย่างนี้จะว่าไง เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วจะเลือกเอาอย่างอื่นไม่ได้ ก็เราเลือกหาหลักสำคัญ ๆ นี่หลักสำคัญไม่มีอะไรเกินกว่านี้แล้ว เราต้องจับบีบเลย ทุกข์ยากลำบากขนาดไหนเราต้องทน มันก็เป็นมาอย่างนั้นตลอด ๆ ไปบางแห่งก็มีอาหารธรรมดาดี มี แต่ส่วนมากมีแต่อย่างนั้น ก็เราหาอย่างนั้น ไปหาผาสุกสบาย ธรรมดาการภาวนาจะไม่สะดวกใจนะ ถ้าไปที่ไหนได้อาหารการขบการฉันธรรมตามาฉันจิตใจก็ไม่ตื่นเต้น จิตใจไม่เป็นของแปลกประหลาด เน้นมันต่างกัน ถ้าวินไหนมันอด ๆ หิว ๆ มันมีของมัน นี่มันก็จับเอา ๆ ที่นี้มันก็ดึงไปทางอดอยากละซีจะว่าไง

เมื่อมันเป็นอย่างนั้นจนชินแล้ว ได้ผลทางด้านธรรมะมาจนเป็นที่พอใจ ๆ แล้วจึงมาเห็นหุหุหุฟุฟุอย่างนี้มันอดไม่ได้นะ เป็นห่วงพระเณรบ้างอะไรบ้าง เพราะพระเณรส่วนมากจะไม่เคยประพฤติปฏิบัติที่อย่างเรานี่ เราชักจะแน่ใจว่าพระเณรที่จะปฏิบัติตามอย่างที่เราปฏิบัตินี้น้อยมากแทบจะไม่มีว่างั้นนะ ที่นี้เวลามีอะไรขึ้นมามันก็ลืมหืมได้ง่าย ฉันทก็ธรรมดาเสีย ที่นี้การอยู่การหลับการนอนความเพียรก็เลยกลายเป็นธรรมดาธรรมดาเพื่อลดลง ๆ จนกระทั่งไม่มีอะไรติดหัวใจในบรรดาธรรมทั้งหลาย ไปอย่างนั้นนะ นี่ละที่เป็นห่วงหมู่เพื่อนมากนะ

นี้วัดป่าบ้านตาดอยู่ที่ไหนมันก็หุรหุราฟู่ฟู่อย่างนี้ตลอดเวลา ออกจากนี้ไปไหนมันก็แบบเดียวกัน แต่ไม่มีพระเณรติดตามไปก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง ที่อยู่ที่นี่อยู่กับพระกับเณร เราปกครองพระเณรด้วยความควบคุมจริง ๆ ทางด้านจิตตภาวนานี้จะลบไม่ได้นะ การช่วยชาติบ้านเมืองก็อย่างนี้ละ เห็นไหมนี่ขอบเขต ก้าวเข้าไปข้างในไม่ได้นะ นั่นเขียนไว้แล้วหยุด ห้ามเข้า ใครจะเข้าไม่ได้นะเราเป็นคนสั่งเอง เข้าไปก็ถูกขนาบเลย นั่นละขอบเขตทั้งนั้นเป็นที่ภาวนาลำหรับพระทั้งนั้น ใครไปยุ่งไม่ได้เลย ประชาชนมาก็มาที่นี่เราช่วยชาติก็ช่วยจากนี้ออกไป ทางด้านนั้นไม่ให้เข้าไปยุ่งพระ

ความพากเพียรทางด้านพระนี่เราจึงไม่ให้อ่อนเลย เสมอต้นเสมอปลายเรื่อยมา เราไม่เห็นอะไรยิ่งกว่าธรรม ธรรมนี้เลิศเลอสุดยอด ๆ ตลอดเวลาแล้ว จึงต้องทะนุถนอมบำรุงรักษาตลอดเวลา เวลามีอาหารมาก ๆ นี้ก็รู้สึกเป็นห่วง ๆ พระเณรเหมือนกัน มันหากเป็นอยู่ในจิตนะ ไม่พูดก็เป็น ด้วยเหตุนี้เองเวลาไปวัดนั้นวัดนี้อาหารที่มาก ๆ เราอยากให้อภัยความเมตตาทางด้านหนึ่ง แต่ให้ไปแล้วพระเณรก็จะมีส่วนเสีย เช่นนอนใจ การขบการฉันทุมเพื่อยเหลือเพื่อนี้การภาวนาจะไม่ดีนะ มันก็ห่วงอันนี้อีก มันห่วงทั้งข้างหน้าข้างหลัง เราเป็นอย่างนี้ตลอดนะ

เรื่องของเราที่เคยคิดมาเรียบร้อยแล้วกับการปฏิบัติและกับพระกับเณรทั้งหลาย เราปฏิบัติมาอย่างนี้ ที่เราเปิดเต็มทีก็คือที่วัดภูวักบัววัดภูสังโฆ เปิดร้อยเปอร์เซ็นต์ ทางโน้นมานี้จะเอาเท่าไรชนให้เลย อยู่ในโกดังเต็มเรียบร้อยแล้ว ไว้สำหรับโรงพยาบาล ส่วนวัดที่ว่านี้มาให้เต็มไปเลย ๆ สำหรับวัดภูวักเราไปส่งเอง คือให้เขาไปส่งประจำเดือน ๆ พอจวนสิ้นเดือนตั้งแต่วันที่ ๒๕-๒๖ ไปละ ต่อเดือน ๆ ไปส่งทุกเดือน ๆ ให้เต็มที่ ๆ เรื่องความเป็นห่วงว่าอาหารจะเหลือเพื่อเราก็คงมีเป็นห่วง

แต่ท่านก็เป็นคนคนหนึ่งท่านปฏิบัติธรรม ความพอดีท่านก็ควรจะคิดนี่นะ เราก้ให้ไปเต็มเหนี่ยวเลย ไม่คิดจะกินให้ตายก็แล้วแต่เถอะเราไม่ไปกุสลาให้ท่านนั่นเองละ พุดง่าย ๆ ถ้ากินอิมจนตายแล้วเราไม่ไปกุสลา มีแต่จะเอาสันพรัโยนไปใส่ นี้อัดไม่ได้ จึงให้ต้องเต็มเหนี่ยวทุกครั้งเลย ของส่งให้เต็มเหนี่ยว ๆ เผื่อไว้ ๆ เผื่อพระเณรที่อยู่บริเวณนั้นมีเยอะนะ แห่งละสององค์สามองค์สี่องค์ ท่านอยู่รอบ ๆ นั้นในภูเขา เวลาท่านมาหากัน ท่านก็เกี่ยวข้องกันในเรื่องอาหารส่งเสียกันให้ไปเรื่อย ๆ ฉะนั้นเราจึงต้องไปส่งให้จุดศูนย์กลาง เปิดทางให้เลย บางที่ท่านก็เล่าให้ฟังว่ามีวัดนั้นวัดนี้มาหา ก็มีแต่ในป่าด้วยกันนั่นแหละ อดอยากขาดแคลนเหมือนกัน มากก็ได้ให้ท่านไป ให้ไปเถอะเราบอก ผมไม่สามารถที่จะส่งชอกแซกซิกแซกได้ มาส่งไว้จุดศูนย์กลาง เมื่อท่านผู้ใดมีความจำเป็นอะไรให้ไปเลย อะโรคบพร่องให้บอกไปทางผม ผมจะส่งมาทันที เราก้สั่งไว้ อย่างนั้นเลย อันนี้เปิดร้อยเปอร์เซ็นต์กับทางภูสังโฆ

นอกนั้นไม่ค่อยเปิดนะ ให้บ้างไม่ให้บ้าง เพราะไปบิณฑบาตแต่ละหมู่บ้าน หมู่บ้านนี้เขาสามารถเลี้ยงดูพระทั้งวัดได้ นี่เราคิดแล้วนะ อดอยากขาดแคลนที่ไหน ไม่อดสำหรับที่อยู่ลึก ๆ นั้น ที่โคจรบิณฑบาตเราก็เห็นสภาพของเขาแล้ว แต่พระนี้มีจำนวนเท่าไร มันจะเกินกว่าเหตุกว่าผลไป เพราะฉะนั้นเราจึงช่วยหนุนทางนี้ ๆ อย่างนั้นแหละช่วยพระเถร นี่เราพูดถึงเรื่องอาหารการบริโภคเราเคยปฏิบัติตัวมาอย่างนี้ตลอดมานะ

ดังที่เคยพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เวลา ๙ ปีนี้เราเรียกว่าหนักเต็มที่เลยเที่ยว ถ้าสมมุติว่าให้สมัครไปติดคุกติดตารางแล้วแก้กิลสได้ เช่นเดียวกับเราประกอบความเพียรอยู่นอกเรือนจำ อยู่ในป่าในเขานี้เราแก้กิลสได้อย่างนี้ ๆ เวลาเข้าไปติดคุกติดตารางเป็นนักโทษ แล้วเราก็แก้กิลสได้ในเรือนจำอย่างเดียวกันนี้ เราจะสมัครเข้าเป็นนักโทษในเรือนจำ เพราะอะไร เรือนจำมันไม่ได้ลำบากนี่นะ ลำบากอะไร กินข้าววันละสองมือสามมือ จักตอกเหลาตอกวันละสี่เส้นห้าเส้น ฆ่าเวล่ำเวลาให้หมดไปพอถึงวันออกจากตาราง เป็นแต่เพียงว่าเขาไม่นับถือเขาไม่ยอมรับ โลกเขาไม่นิยม เป็นคนไร้คุณค่าไร้ราคา ไม่มีศักดิ์ศรีเท่านั้นเอง

ถ้าลงกิลสออกจากใจด้วยการไปอยู่เรือนจำนั้น ศักดิ์ศรีไม่ศักดิ์ศรีก็ช่างเถอะ กิลสตัวสำคัญของเราฟาดออกไปแล้ว ศักดิ์ศรีไม่ศักดิ์ศรีเราไม่สนใจกับหัวมันแหละ เราจะสมัครเข้าไปติดคุกเลย แต่นี่ไปติดคุกก็อย่างว่าแหละ กิลสตัวเดียวก็ไม่ถลอกปอกเปิก อยู่นอกนี้มันถลอกว่าไง ก็ต้องทนเอา ทุกข์ยากขนาดไหนมากกว่าทุกข์ในเรือนจำนะ ถ้าพูดถึงเรื่องความทุกข์ทรมานทางด้านจิตใจเราด้วยการฆ่าฟันหันแหลกกับกิลสทุกข์มากที่สุดเลย แต่เป็นความสมัครใจไม่มีใครมาบังคับเรา เราพูดถึงเรื่องความทุกข์ในเรือนจำนักโทษในเรือนจำสู้เราไม่ได้ เราหนักมากกว่านั้น กลางคืนกลางวันนอนนี่เหมือนแม่เนื้อเต็นนายพราน สะดุ้งผิง ๆ ตลอดเวลา การฝึกตัวเอง นักโทษจะไปผิงอะไร มันนอนแล้วมันจะไปผิงอะไรนักโทษ ฟังเท่านั้นมันก็รู้แล้วนักโทษ นอนตั้งหน้าตั้งตาตื่นเนื้อตื่นตัว ตื่นขึ้นมาไม่ต้องล้างหน้าล้างงานของนักโทษเลย ไม่เคยมีใช้ไหม ถ้าว่าล้างหน้ามันอยากได้มาสัก ๑๐ โอง ล้างตั้งแต่นี้ถึงเที่ยงพอดีหมดโองหนึ่ง คือไม่ต้องทำงานเวลานี้กำลังล้างหน้า เท่านั้นแหละนักโทษ เรานี้ผางผิง ๆ เลย นี่จึงว่าทุกข์มากที่สุดทีเดียว

การฝึกทรมานตัวเอง ก่อนที่จะได้ธรรมมาสอนพี่น้องทั้งหลายนี้ได้มาอย่างภูมิวิสมเหตุสมผลที่เราสละตาย เวลาได้มาก็สมเหตุสมผล ไม่มีข้อที่ต้องติกันเลย ว่าธรรมประเภทที่รู้ที่เห็นที่เป็นอยู่ในหัวใจนี้ได้มาจากอะไร ได้มาจากนั้น ๆ แบบสลบไสไปเลยนะ แต่เราก็ไม่เคยสลบนะ มันหากเฉียด ๆ อยู่ตลอดเวลา ด้วยความทุกข์ความทรมานในการฆ่าฟันหันแหลกกับกิลสนั้นแหละ แล้วเวลาได้มาก็สมภูมิ ถ้าไม่ทำอย่าง

นั่นก็ไม่รู้อย่างนี้ไม่เห็นอย่างนี้ มันรับกันปั๊บ ๆ เลย เราจึงได้มาแนะนำสั่งสอนพระเถร แล้วเวลามาดูพระดูเถรของเราเนี่ยมันก็ขวางหูขวางตาขวางใจขวางหัวอกเหมือนกันนะ กับพระกับเถรในวัดเราเนี่ยนะ เราทนนะ ทนแสนทนที่เดียวมาอยู่กับพระกับเถรนี้ ไม่ใช่ความคิดความอ่าน เป็นแบบขอนแก่นทั้งท่อน ไปก็ไปแบบขอนแก่น นั่งแบบขอนแก่น นอนแบบขอนแก่น กินอยู่ปวยแบบขอนแก่น ไม่ใช่ความคิดความอ่านพิจารณาไตร่ตรองอะไร ด้วยสติปัญญาบ้างเลยสมกับผู้มาเสาะแสวงหาธรรม เนี่ยมันเข้ากันไม่ได้เข้าใจไหมละ

นี่มองไปไหนปั๊บ ๆ ดูพระเถร เราไม่ได้มองเพื่อจะยกโทษยกกรรม มองด้วยการแนะนำสั่งสอนบกร่องตรงไหน ๆ มันจะสะเทือนตาสะเทือนใจสะเทือนหู พุดออกมาคำไหนมีเหตุมีผลกลไก เป็นความฉลาดหรือความโง่งมันจะบอกในตัว ๆ กิริยาที่มาจากข้อวัตรปฏิบัติในกุฏิของเรา เฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณที่เราอยู่ องค์ไหนเข้ามานั้นจะมาประกาศความเชื่อฆ่าเหล่าไหลให้เห็น เราอยากจะพูดว่าทุกรายไป นี่เราพูดจริง ๆ นะ ทน เมื่อมันทนไม่ได้จริง ๆ ก็วากวีกออกมาเสียทีหนึ่ง จะว่าไง มาทำอะไรไปนี่กิริยาที่ทำวางรอยมือเอาไว้ ๆ นี่เป็นรอยมือที่ฉลาดรอยมือรอบคอบ หรือรอยมือที่เชื่อฆ่า ๆ หรือรอยมือไม่เอาไหน มันจะบอกอยู่ในผลงานที่ทำ นั่นละพอมองเห็นปั๊บรู้แล้ว ๆ งานนี้ผลงานออกมาจากความเชื่อฆ่าความไม่เอาไหนมันก็รู้ ออกมาจากความพินิจพิจารณา ออกมาจากความตั้งอกตั้งใจจริง ๆ ก็รู้ มันจับได้ปั๊บ ๆ ไม่ต้องมาสอนกันอย่างนี้แหละ มองดูผลงานที่มาทำเกี่ยวข้องกับกุฏิเรา เราก็รู้ เป็นอย่างนั้นนะ

เพราะฉะนั้นถึงดูเรื่อย จนขนาดที่จะไม่ให้พระเถรเข้าไปเกี่ยวข้องในกุฏิเราเลย คือเราอยู่คนเดียว ๆ ไม่มีอะไรมายุ่งเรา เราสบายแสนสบายไม่มีอะไรยุ่งเรา ครั้นมาทำเพื่อจะให้เป็นการสะดวกสบาย กลายมาเป็นก้างขวางคอเราเข้าแล้ว เอาชุงมาขวางทางเราเข้าแล้ว มันก็ราคาถูกละซี นี่ที่หมู่เพื่อนไม่ใช่ความพินิจพิจารณาในการปฏิบัติ แล้วจากนั้นก็ไม่นั่นที่จรรวมเข้ามา มาแก้กิเลสแก้แบบนี้หรือ แก้กิเลสแบบนี้มีแต่เรื่องกิเลสเหยียบหัวคน ไม่ใช่แบบคนแก้กิเลสนะ บอกเลยผลงาน เนี่ยมันเห็นอยู่อย่างนั้นจะว่าไง เราไม่พูดเฉย ๆ เราจึงบอกว่าเราทนนะ ๆ กับหมู่กับเพื่อน

การปฏิบัติระหว่างกิเลสกับธรรมพัดกันนี้จะมาเชื่อ ๆ ซ่า ๆ ไม่ได้มันเคยพุดมาเสียจนเต็มเหนี่ยว ยิ่งกิเลสละเอียดเท่าไร สติปัญญายังแหลมคม ๆ ติดตามทันกันตลอด ๆ ๆ ถึงขนาดนั้นมันจึงฆ่ามันได้ เพราะฉะนั้นแบบเชื่อ ๆ ซ่า ๆ นี่จมไปเปล่า ๆ จึงต้องฝึกหัดซี เราไม่ได้แบบท่านก็ขอให้ได้แบบที่เราลูกศิษย์มีครูมีอาจารย์สอน ควรจะนำไปปรับปรุงแก้ไขตัวเอง อันใดที่ควรอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ พยายามทำให้ได้ เป็นความดีสำหรับเรา ๆ ที่ไม่ทำไม่มีความดีอะไรเลย เสียหายตลอดไป แล้วกลายเป็นนิสัย ไม่มีค่ามีราคาอะไรเลย จมไปเปล่า ๆ พวกกันจำให้ตึนะ

นี่พระเนรมันตั้ง ๕๐ หรือเท่าไรนี้มันไม่น้อยนะ บังคับเอาไว้ตลอด ถึงขนาดนั้น ยังดูเหมือนจะ ๕๐ แล้วเดี๋ยวนี้ เต็ม ๆ ตลอดเวลา เราก็มองใจที่ว่าครูบาอาจารย์ทั้งหลายมีจำนวนน้อย มาเห็นใจอย่างเดียวไม่คำนึงถึงความลำบากในตัวของเราที่แบกภาระมันก็ไม่ถูก เห็นใจนั้นก็เห็นใจเพื่อจะแบกนั่นเอง แบกมันก็หนักละซี นี่มันทนไม่ได้นะ จึงดูเอาบ้างอะไรบ้างพระเนรมัน แล้วมาเรื่อย โกรโงโโสไม่ได้หน้าได้หลังมีมากต่อมากนะ ผู้ลำบาก ลำบากจะตาย พระเนรมันในวัดนี้ผู้ลำบากมากมีอยู่เยอะ นี่เพราะรับภาระทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความเป็นผู้รู้จักการจักงานพอสมควรแล้วก็รับใช้วัด ผู้ที่เป็นซุงทั้งท่อนเข้ามาให้มาแบก ๆ ผู้ที่ทุกซอกอยู่แล้วก็ทุกซอกพอแล้ว พวกอื่นมาให้แบกอีกนั่นซีมันหนักมากนะ โหย หนักมากนะ

วันนี้จะกลับเครื่องบินเที่ยวบายเธอ (บาย ๒ โมงเจ้าคะ) เออ ก็พอดีแล้วกลับไปให้ภาวนา ถ้าหากว่ายังขาดเงินบกพร่องอะไรก็ให้ติดต่อกับพวกครวด้วยกัน เพราะพวกนี้เขาสมบูรณ์ คือพวกเสื้อเขาก็สมบูรณ์ หมอนเขาก็สมบูรณ์ ให้เขาเอามามัดติดหลังติดคอให้แล้วค่อยขึ้นเครื่องบินไปนะ พอขึ้นไปโน้นแล้วจะได้สบายไปเลย (ต้องระวังเรื่องอาหารด้วยเจ้าคะ) ระวังเรื่องอาหารเธอ เอาละให้พร....

เมื่อเช้านี้เราออกตั้งแต่เช้าเลย พอสว่างหน่อยกะว่าคนจะยังไม่มา เราจะออกไปตอนไม่มีคน ไปดูไก่ ไก่ที่อยู่นอกกำแพง เขาก็เข้าใจแล้วข้างนอกคือไก่อ้วนนะ มันออกไปนอกกำแพง มันอยู่ข้างนอกมันเลยไม่เข้า เต็มอยู่นั้น เมื่อเช้านี้ไปมันยั่วเยี้ย ๆ มากอยู่นะ พวกนี้ก็รู้กันหมดแล้วแหละว่าไก่อ้วน พวกทำงานเขาก็รู้ พวกคนแถวนี้ก็รู้หมดว่า ไก่ที่ออกมาอยู่ข้างนอกเต็มอยู่นั้นคือไก่อ้วน มันเล่นอยู่ข้างนอกมันเลยไม่เข้ามาก็มี ออกลูกออกเต้าอยู่นั้นก็เลยอยู่นั้นเลย แต่ก่อนมันเข้ามา ตั้งแต่ไม่มีกำแพงมันเข้าออก ๆ พอมีกำแพงแล้วมันออกไปไม่ค่อยเข้า ลูกเต้าก็อยู่นั้นเยอะ พวกไก่เยอะ จากนั้นจึงเข้ามาที่นี่ มาที่นี่ โถ กระจอกเต็มไปหมดเลยแถวนี้ ยั่วเยี้ย ๆ ไปเล่นกับสัตว์อย่างนั้นแหละ เอาละไปละ

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd